

טבע ממרחק בטוח: מצמצמים כניסת חיות בר ליישובים

קרבה של חיות בר לאדם אינה רצויה והיא מזיקה להן וגם לנו. מלבד חשש ואי-נוחות במפגש עמן, מינים מסוימים עשויים לגרום גם למפגעים ולמטרדים. חשוב לזכור שהרחקת חיות בר ממקומות יישוב מבלי לטפל בגורמי משיכתן אליהם אינה יעילה. ללא שיתוף פעולה של כולנו לא יימצא פתרון הולם לכניסת חיות הבר ליישובים.

חיות בר נכנסות לתחומי יישובים מפני שבהם קל יותר להשיג מזון ולעיתים גם מים ומקומות מחסה. בשל כך חיות בר ממינים מסוימים התרגלו לקרבת האדם ואיבדו את הפחד ממנו, והן מתועדות בתדירות הולכת וגדלה בקרבת יישובים ואף בתוכם, וכן בשטחי חקלאות, במפעלים ובבסיסי צבא.

בואו נכיר את חיות הבר שנוטות לחפש מזון ו/או מסתור במצפה רמון וסביבתה:

יעל נובי

יונק. פרסתן גדול, משפחת הפריים.
אורך: נקבה כ-1 מטר זכר כ-1.20 מטר
צבע: חום בהיר. אצל הזכרים הפרווה מתכהה עם הגיל.
מזון עיקרי בטבע: צמחוני מובהק. זרעים וחלקי הצמח הירוקים. שיירי מזון ממזבלות.
אזורי מחיה בטבע: בקרבת מצוקים באזור המדברי.
סיבות לכניסה ליישובי אדם: קרבת היישוב לבית הגידול המצוקי. מזון צמחי, שיירי מזון, ומים.
הדרך הטובה ביותר למנוע קרבה: סגרו את הפחים היטב, אספו אשפה סביבם, הימנעו מהשארית מזון לחיות בית ברשות הרבים.

צבוע

יונק. גדול הטורפים היבשתיים בישראל.
אורך: 90-130 ס"מ (לא כולל זנב)
צבע: פרווה אפרפרה-חומה עם פסים כהים.
מזון עיקרי בטבע: פגרים, בעלי חיים קטנים וכן פירות וירקות.
אזורי מחיה בטבע: שטחים פתוחים בכל הארץ ובמיוחד שטחים סלעיים, המספקים לו מסתור.
סיבות לכניסה ליישובי אדם: מזון זמין ובכלל זה פסולת אורגנית ומזון לחיות בית המפוזר בתחום היישוב.
הדרך הטובה ביותר למנוע קרבה: סגרו את הפחים היטב, אספו אשפה סביבם והימנעו מהשארית מזון לחיות בית ברשות הרבים.

זאב

יונק. טורף ממשפחת הכלביים.
האב הקדמון לכל מיני כלבי הבית.
אורך: כ-1 מטר (לא כולל הזנב)
צבע: פרווה אפרפרה-חומה בהירה יותר בצדי הגוף ובגחון.
מזון עיקרי בטבע: צבאים ארנבות מכרסמים קטנים. אך גם שיירי מזון צמחי במזבלות.
אזורי מחיה בטבע: בשטחים פתוחים בגליל בגולן ובאזורי המדבר.
סיבות לכניסה ליישובי אדם: שיירי מזון צמחי מהמזבלות וטריפה של מכרסמים או חיות בית קטנות.
הדרך הטובה ביותר למנוע קרבה: סגרו את הפחים היטב, אספו אשפה סביבם, הימנעו מהשארית מזון לחיות בית ברשות הרבים. שמרו על חיות הבית בקרבת הבית.

תן זהוב

טורף בינוני ממשפחת הכלביים.
אורך: כ-75 ס"מ
צבע: חום-אפור, חום-זהוב.
מזון עיקרי בטבע: יונקים קטנים ועופות, פגרי בעלי חיים ופירות עסיסיים.
אזורי מחיה בטבע: שטחים פתוחים באיזורים הים תיכוניים בארץ.
סיבות לכניסה ליישובי אדם: שאריות מזון ופסולת אורגנית בתחומי היישוב ובפחים פתוחים.
הדרך הטובה ביותר למנוע קרבה: לסגור היטב פחים ולאסוף את האשפה סביבם, להימנע מלהשאיר מזון לחיות בית ברחובות ובחצרות ולאסוף את השאריות.

דרבן מצוי

מכרסם גדול שעל גופו שערות קשות בצורת דרבנות (מעין קוצים) ארוכים.
אורך: 60-70 ס"מ ויותר
צבע: זכר: חום ושחור; נקבה: שחור ולבן.
מזון עיקרי בטבע: פקעות, עשב, שורשים, ירקות. נוהג להשיג מזונו בחפירה בקרקע.
אזורי מחיה בטבע: חי בשטחים פתוחים ושוכן במחילות.
סיבות לכניסה ליישובי אדם: אתרי מסתור של חללים מתחת למבנים ביישובים משמשים לו אתר משכן מלאכותי, המהווה משאב חיוני עבורו.
הדרך הטובה ביותר למנוע קרבה: סגירה של פתחים מתחת לבתים ומבנים.

מפחיתים את גורמי המשיכה של חיות הבר לבתינו בדרך הנכונה:

- סוגרים את פחי האשפה.
- סוגרים נקודות מים פתוחות בתחומי היישוב.
- אוספים את הפירות שנופלים מעצי הבוסתנים שבחצרות.
- אוספים פסולת בשטחים ציבוריים ופרטיים.
- משקים גינות פרטיות בשעות הבוקר.
- מטפלים בתעלות ביוב שהזרימה בהן חופשית.
- לא משאירים בחוץ מזון זמין של חיות בית (כלבים וחתולים).
- מוודאים שמבני הציבור והמקלטים סגורים.
- סוגרים פתחים מתחת לבתים, מפנים גרוטאות, מסלעות וכדומה.
- מגדרים גינות קהילתיות וגינות ירק פרטיות.

ביישובים חקלאיים יש לגדר כראוי מתקני גידול של בעלי חיים המוחזקים מחוץ לבית (לולים, דירים, רפתות ופינות חי). כמו כן יש להקפיד לפנות פגרים לפי תקנות משרד החקלאות והשירותים הווטרינריים. שיתוף הפעולה של הקהילה בגידורו ובאטימתו של היישוב מפני כניסת חיות בר ימנע מטרדים של חיות בר.

לדיווחים: 08-6588106

האם מותר לפגוע בחיות בר?

בישראל חיות הבר מוגנות בחוק ואסור באיסור חמור לצוד, לפגוע או ללכוד אותן. רשות הטבע והגנים מופקדת על שלומן של חיות הבר מתוקף החוק בישראל והיא פועלת לצמצם את פגיעתן באדם ואת הטרדה הנגרמת לו. גם לחקלאי שסובל מטריפות של חיות בר אסור לפעול שלא כחוק. אין הוא רשאי לירות ביוזמתו בחיות בר ובוודאי שאסור לו לנסות להרעילן. בעבר ניסיונות הרעלה גרמו לאסונות חמורים לאוכלוסיות חיות הבר ולא פתרו כלל את בעיית הטריפות.